

ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของ
ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย นongบัวลำภู*
VISIONRY LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINSTRATORS AFFECTING TEAMWORK
OF TEACHAER IN SCHOOL UNDER SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA
OFFICE LOEI NONGBUALAMPHU

วัชรระ แปะทอง¹ และ ชิชณพงค์ ศรีจันทร์²

Watchara Paengthong¹ and Chissanapong Sonchan²

¹⁻²มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

¹⁻²Mahamakut Buddhist University Srilanchang Campus, Thailand.

¹Corresponding Author's Email: Watcharanjch@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1)ระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาและระดับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน 2) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน 3) ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย นongบัวลำภู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 322 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากตารางของเครจซี่และมอร์แกน เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ 0.966 มีค่าอำนาจจำแนก 0.959 และการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน เท่ากับ 0.970 มีค่าอำนาจจำแนก 0.954 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก และการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน ได้แก่ การ

* Received 18 March 2025; Revised 28 March 2025; Accepted 31 March 2025

เป็นแบบอย่างที่ดี (x_4) การสร้างวิสัยทัศน์ (x_1) และการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ (x_3) ร่วมกันทำนายการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน ได้ร้อยละ 80.10

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำวิสัยทัศน์, ผู้บริหารสถานศึกษา, การทำงานเป็นทีม

Abstract

The objectives of this research were to study: 1) the level of visionary leadership of school administrators and the level of teamwork among teachers in schools, 2) the relationship between the visionary leadership of school administrators and teamwork among teachers in schools, and 3) how visionary leadership of school administrators affects teamwork among teachers in schools under the Secondary Educational Service Area Office of Loei Nongbua Lamphu. The sample group consisted of 322 school administrators and teachers, with the sample size determined using Krejcie & Morgan's table. The research instrument was a 5-point rating scale questionnaire. The reliability of the questionnaire on visionary leadership of school administrators was 0.966 with a discrimination power of 0.959, and for teamwork among teachers in schools was 0.970 with a discrimination power of 0.954. Statistics used for data analysis included mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient, and multiple regression analysis.

The research findings revealed that: 1) The overall mean of visionary leadership of school administrators and teamwork among teachers in schools were both at high levels. 2) There was a high positive correlation between visionary leadership of school administrators and teamwork among teachers in schools, with statistical significance at the .01 level. 3) The aspects of visionary leadership that affected teamwork among teachers in schools were being a good role model (x_4), vision creation (x_1), and vision implementation (x_3), which together predicted 80.10 percent of the teamwork among teachers in schools.

Keywords: The characteristics of professional administrators, Administrators, core competencies of teachers.

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 เป็นช่วงเวลาแห่งการเปลี่ยนแปลงและผันแปรอย่างรวดเร็ว กระแสการพัฒนาเทคโนโลยีที่มีการพัฒนาขึ้นอย่างก้าวกระโดด ก่อให้เกิดนวัตกรรมทางเทคโนโลยีขึ้น เกิดเป็นระบบนิเวศใหม่ที่พลิกมิติทางสังคม เศรษฐกิจ และการศึกษา รวมถึงวงการการศึกษาที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีอันเกิดจากสติปัญญาของมนุษย์ นำมาสู่การแข่งขันทางด้านนวัตกรรมการพัฒนาสถานศึกษา เป็นความท้าทายที่ผู้บริหารจะต้องพัฒนาเพื่อเตรียมพร้อมที่จะรับมือกับการปรับตัวสู่การปฏิวัติรอบด้านบนฐานความรู้วิทยาศาสตร์ ปัญญาประดิษฐ์ เกิดองค์ความรู้ใหม่ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) วิสัยทัศน์จึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถกำหนดทิศทางและเป้าหมายขององค์กรได้อย่างชัดเจน ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ไม่เพียงแต่เป็นความสามารถในการมองการณ์ไกล แต่ยังรวมถึง ความสามารถในการสื่อสาร สร้างแรงบันดาลใจ และนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายร่วมกันการทำงานเป็นทีมถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา (พิมพ์อร สดเอี่ยม, 2563)

จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (Environmental Analysis) พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู มีจุดอ่อน คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และโครงสร้างอย่างชัดเจน แต่นโยบาย/จุดเน้นมีการปรับเปลี่ยนตลอดเวลา และนโยบายหรือภาระงานที่นอกเหนือจากภาระงานตามกรอบคู่มือ มีความไม่ชัดเจนเกิดการขัดแย้งหรือเกี่ยงกันเวลามอบหมายงาน ขาดระบบควบคุมที่มีประสิทธิภาพ ทำให้การติดตามและควบคุมที่ไม่มีคุณภาพ จึงไม่สามารถตรวจสอบปัญหาที่เกิดขึ้นได้งบประมาณมีอย่างจำกัดไม่สามารถปฏิบัติงานตามภาระงานได้ บุคลากรขาดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทำให้ขาดทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู, 2567) จากรายงานที่กล่าวมาข้างต้นมีความสอดคล้องกับการกำหนดวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาและการทำงานของบุคลากรในโรงเรียน

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เพื่อจะได้นำข้อมูลไปใช้ในการวางแผน ปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ยังสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู
2. เพื่อศึกษาระดับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู
4. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) มุ่งศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ปีการศึกษา 2567 จำนวน 51 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 139 คน และครู จำนวน 2,050 คน รวมทั้งสิ้น 2,189 คน (ระบบบริการข้อมูล Big data ผู้บริหาร และครูโรงเรียน ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2567)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา จำนวน 322 คน โดยใช้สูตรของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งอย่างเป็นสัดส่วน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 20 คน และครู จำนวน 302 คน รวมทั้งสิ้น 322 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) แบบแบบสอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา (X) จำนวน 24 ข้อ และ 3) แบบสอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน (Y) จำนวน 21 ข้อ

2.3 การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.2.1 การสร้างเครื่องมือ มีขั้นตอนดังนี้ 1) ศึกษาเอกสาร วารสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) กำหนดขอบข่ายการสร้างแบบสอบถามตามกรอบนิยามศัพท์ของตัวแปร 3) สร้างข้อคำถามตามขอบข่ายที่กำหนดภายใต้การให้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

วิทยานิพนธ์ 4) ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน โดยเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบและประเมินความตรงเชิงเนื้อหา จากนั้นนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป (Rovinelli and Hambleton, 1977 อ้างถึงใน ภัทรพร เกษสังข์, 2549 : 138) โดยค่าความสอดคล้องในแต่ละข้อนั้นมีค่าอยู่ระหว่าง 0.80 ถึง 1.00 และ 5) พิจารณาปรับปรุงและคัดเลือกข้อคำถามรายชื่อ นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2.2.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ มีขั้นตอนดังนี้ 1) นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน 2) วิเคราะห์ค่าความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) และ 3) วิเคราะห์ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามพบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเท่ากับ 0.966 อยู่ระหว่าง 0.966 – 0.974 และการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน มีค่าเท่ากับ 0.970 อยู่ระหว่าง 0.954 – 0.969

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ส่งหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

3.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนสังกัดโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู แล้วเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง และบางส่วนนำส่งผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ google form

3.3 นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ จำนวน 322 ฉบับ มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลในการตอบ แล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพ ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน ประสพการณ์ในการทำงาน โดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

4.2 วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยภาพรวม รายด้านและรายข้อ

4.3 วิเคราะห์ระดับการทำงานเป็นทีมของครู โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยภาพรวม รายด้านและรายข้อ

4.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบภายในแต่ละตัวแปรและระหว่างตัวแปรพหุคูณกับตัวแปรเกณฑ์ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของ Pearson (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) แล้วนำค่าที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (ภัทรพร เกษสังข์, 2549 : 169 – 171)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา

ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของ ผู้บริหารสถานศึกษา (X)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การสร้างวิสัยทัศน์ (X1)	3.84	0.54	มาก
2. การเผยแพร่วิสัยทัศน์ (X2)	3.96	0.57	มาก
3. การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ (X3)	3.94	0.54	มาก
4. การเป็นแบบอย่างที่ดี (X4)	3.98	0.60	มาก
รวม	3.92	0.52	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา (X โดยรวม) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเป็นแบบอย่างที่ดี (X4) ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.60) รองลงมา คือ การเผยแพร่วิสัยทัศน์ (X2) ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.57) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ (X3) ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.54) ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การสร้างวิสัยทัศน์ (X1) ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.54)

2. ผลการศึกษาระดับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน

การทำงานของครูในโรงเรียน (Y)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การมีเป้าหมายร่วมกัน (y ₁)	3.99	0.62	มาก
2. การติดต่อสื่อสารที่ดี (y ₂)	4.00	0.60	มาก
3. การมีส่วนร่วมในการทำงาน (y ₃)	4.03	0.59	มาก
4. ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน (y ₄)	4.05	0.64	มาก
รวม	4.02	0.58	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน (Y) โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน (y_4) ($\bar{x} = 4.05$, S.D. = 0.64) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการทำงาน (y_3) ($\bar{x} = 4.03$, S.D. = 0.59) และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีเป้าหมายร่วมกัน (y_1) ($\bar{x} = 3.99$, S.D. = 0.62)

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน ปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน

ตัวแปร	การมีเป้าหมายร่วมกัน (y_1)	การติดต่อสื่อสารที่ดี (y_2)	การมีส่วนร่วมในการทำงาน (y_3)	ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน (y_4)
การสร้างวิสัยทัศน์ (X_1)	0.766**	0.771**	0.783**	0.769**
การเผยแพร่วิสัยทัศน์ (X_2)	0.748**	0.754**	0.788**	0.753**
การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ (X_3)	0.826**	0.815**	0.815**	0.757**
การเป็นแบบอย่างที่ดี (X_4)	0.823**	0.815**	0.837**	0.791**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน โดยใช้การทดสอบค่าสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของ Pearson (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน โดยรวมมีค่า ($r_{xy} = 0.880$) ซึ่งมีความสัมพันธ์ในเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ .01 ในระดับสูง ส่วนภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ระหว่างตัวแปร ทั้ง 4 ด้าน มีความสัมพันธ์ทางบวก ($r = 0.748 - 0.837$)

4. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน ปรากฏดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน โดยรวม

ตัวแปรพยากรณ์	B	S.E.B	β	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	0.327	0.108		3.040**	0.003
การเป็นแบบอย่างที่ดี (x_4)	0.436	0.056	0.461	7.836**	0.000
การสร้างวิสัยทัศน์ (x_1)	0.271	0.052	0.258	5.216**	0.000
การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ (x_3)	0.231	0.069	0.219	3.355**	0.001
$R = 0.895$ $R^2 = 0.801$ Adjusted $R^2 = 0.799$ $F = 426.268$					

**p < .01

จากตารางที่ 4 พบว่า ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ เรียงลำดับความสำคัญ ได้แก่ การเป็นแบบอย่างที่ดี (x_4) การสร้างวิสัยทัศน์ (x_1) และการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ (x_3) ตามลำดับ สามารถอธิบายความแปรปรวนของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.895 ($R = 0.895$) ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 80.10 ($R^2 = 0.801$) สามารถเขียนแสดงความสัมพันธ์ในรูปสมการพยากรณ์ได้ และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ ± 0.25828 ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y = 0.327 + 0.436(x_4) + 0.271(x_1) + 0.231(x_3)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = 0.461(x_4) + 0.258(x_1) + 0.219(x_3)$$

ทั้งนี้ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นพบว่า การเผยแพร่วิสัยทัศน์ (x_2) ไม่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ การเป็นแบบอย่างที่ดี การเผยแพร่วิสัยทัศน์ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และการสร้างวิสัยทัศน์ ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา มีวิสัยทัศน์สามารถมอง

อนาคตและวางแผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาองค์กรให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง โดยมองปัญหาเป็นความท้าทายที่แก้ไขได้ มีความสามารถในการโน้มน้าวใจให้บุคลากรร่วมมือปฏิบัติงานตามเป้าหมาย พร้อมกระตุ้นให้เกิดแรงผลักดันในการทำงาน ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องเป็นแบบอย่างที่ดี ยึดมั่นในคุณธรรมและค่านิยมของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย รัตนา คนไฉ (2565) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภูเก็ต พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิลาสินี ศรีประทุมวงศ์ (2567) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่าตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัย นนทิพร สำน้อย (2557) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ระดับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

ผลการวิจัยพบว่า ระดับการทำงานของครูในโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน การมีส่วนร่วมในการทำงาน การติดต่อสื่อสารที่ดี และการมีเป้าหมายร่วมกัน ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา อาศัยทักษะ ประสบการณ์และการสนับสนุนซึ่งกันและกัน ผ่านการวางแผนที่ชัดเจน การแบ่งบทบาท การประสานงานอย่างใกล้ชิด มุ่งสร้างความสัมพันธ์ที่ดี สร้างความสามัคคีและความไว้วางใจในทีม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิกุล กุลนัตน (2566) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการทำงานเป็นทีมกับประสิทธิผลการบริหารทั่วไปของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม พบว่า การทำงานเป็นทีมของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ โกศล เย็นสุขใจชน (2565) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 พบว่า การทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งทิพา กลัดมุข (2564) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ 4 พบว่า การทำงานเป็นทีมของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน โดยรวมมีค่าเท่ากับ 0.880 ซึ่งมีความสัมพันธ์ในเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ .01 ในระดับสูง สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ว่า “ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู มีความสัมพันธ์กัน” ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารส่งผลโดยตรงต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน เพราะผู้นำที่มีวิสัยทัศน์จะสามารถกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและสร้างแรงบันดาลใจให้ครูมีความร่วมมือกันในการทำงาน วางแผนและสื่อสารแนวทางที่ชัดเจนช่วยให้ครูมีทิศทางเดียวกัน ลดความขัดแย้ง และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกัน ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นแบบอย่างที่ดีจะกระตุ้นให้ครู มีความสามัคคีและมุ่งมั่นพัฒนาโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา คนไว (2565) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) = 0.927 แสดงว่าตัวแปรทั้งสอง มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิลาสินี ศรีประทุมวงศ์ (2567) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.756 โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

4. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน พบว่า องค์ประกอบที่มีอำนาจพยากรณ์การทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน โดยรวมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ การเป็นแบบอย่างที่ดี (x_4) การสร้างวิสัยทัศน์ (x_1) และการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ (x_3) ตัวแปรทั้ง 3 องค์ประกอบนี้สามารถรวมพยากรณ์การทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน โดยรวมได้ ร้อยละ 80.10 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ ± 0.25828 “มีตัวแปรพยากรณ์อย่างน้อย 1 ตัวแปรส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู” และมีตัวแปรอำนาจพยากรณ์เกินมากกว่าที่ได้ตั้งสมมติฐานไว้ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษากำหนดทิศทางที่ชัดเจนและสร้างแรงบันดาลใจ

ให้ครู มีเป้าหมายร่วมกันในการทำงาน ได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพผ่านการสื่อสารที่ดีและการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ยังช่วยสร้างบรรยากาศการทำงานที่เอื้อต่อความร่วมมือ ลดความขัดแย้ง และเสริมสร้างความสามัคคีภายในทีม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิลาสินี ศรีประทุมวงศ์ (2567) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีเชิงวิสัยทัศน์ (X_4) ด้านการสร้างนวัตกรรมสู่วิสัยทัศน์ (X_5) ด้านการนำวิสัยทัศน์สู่การปฏิบัติ (X_2) และด้านการมองภาพอนาคตเชิงวิสัยทัศน์ (X_1) โดยตัวแปรทั้ง 4 ร่วมกันพยากรณ์ความแปรปรวนของแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูใน ได้ร้อยละ 56.80 สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา คนไว (2565) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า มีจำนวน 3 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ การเป็นแบบอย่างที่ดี (X_4) และการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ (X_3) และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ การสร้างวิสัยทัศน์ (X_1) ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู ในโรงเรียน ได้ร้อยละ 87.70 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ว่าที่ร้อยตรีหญิง วันทยาพร ศรีมันตะ (2564) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครู พบว่ามีจำนวน 3 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วม (X_4) และ บทบาทของสมาชิกในทีม (X_2) และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ การติดต่อสื่อสาร (X_1) ประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครู ได้ร้อยละ 77.50

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู" พบว่าระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ระดับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน โดยการใช้การทดสอบค่าสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของ Pearson (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง เท่ากับ 0.880 ซึ่งมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกหรือในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติเท่ากับ .01 และตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ เรียงลำดับความสำคัญ ได้แก่ การเป็นแบบอย่างที่ดี (x_4) การสร้างวิสัยทัศน์ (x_1) และการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ (x_3) ตามลำดับ สามารถอธิบายความแปรปรวนของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตัวแปรทั้ง 3 องค์ประกอบนี้ สามารถรวมพยากรณ์การทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน โดยรวมได้ ร้อยละ 80.10 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ ± 0.25828

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. จากการศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ เป็นภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการสร้างวิสัยทัศน์โดยกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน พร้อมสื่อสารให้บุคลากรเข้าใจและมีส่วนร่วมในการพัฒนาแผนงาน ควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงาน แสดงความมุ่งมั่นและยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม รวมถึงสนับสนุนทรัพยากรและสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำงานร่วมกัน จึงสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. จากการศึกษา พบว่า การทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู การมีเป้าหมายร่วมกัน ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการทำงานเป็นทีมของครู โดยกำหนดเป้าหมายร่วมกันที่ชัดเจนและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียน เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ สนับสนุนการสื่อสารที่ดีและสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อความร่วมมือ ลดความขัดแย้ง และส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เห็นคุณค่าและมุ่งมั่นไปในเป้าหมายร่วมกัน ทำให้การทำงานเป็นทีมมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

3. ควรศึกษาด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

เอกสารอ้างอิง

- โกศล เย็นสุขใจชน. (2565). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- นนทิพร สาน้อย. (2557). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษา ภาคเหนือตอนล่าง. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พิมพ์อร สดเอี่ยม. (2563). สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารจินตาสีทธิ์, 2(1), 1-23.
- รัตนา คนไฉ. (2565). ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มุกดาหาร. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- รุ่งทิพา กลัดมุข. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่นที่ 4. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- ว่าที่ร้อยตรีหญิงวันทยาพร ศรีมันตะ. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาปทุมธานี. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- วิลาสสินี ศรีประทุมวงศ์. (2567). ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษานครราชสีมา เขต 5. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู. (2567). แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ 2568 : โรงพิมพ์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 -2579. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- อธิกุล กลุณรัตน์. (2566). ความสัมพันธ์ระหว่างการทำงานเป็นทีมกับประสิทธิภาพการบริหารทั่วไปของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานครพนม. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.